בסייעתא דשמיא

נועם הרצון

שיחות רעוא דרעוין

שנאמרו בביהמ"ד מאירת עינים

בעיה"ק ירושלים תובב"א

תורה א'

'אשרי תמימי'

פרשת תולדות תשע"ו

יוצא לאור בס"ד ע"י מכון

"נועם הרצון"

שע"י ביהמ"ד מאירת עיניים

בעיה"ק ירושלים תובב"א

בלתי מוגה

המאמרים הנם
ע"ד הכותבים
בלבד

לקבלת הקונטרס
מדי שבוע
ברואר האלקטרוני :
noam@okmail.co.il

מכון נועם הרצון

noam@okmail.co.il

טל: 052-7140706

רעוא דרעוין
פרשת **תולדות** תשע"ו

נתחיל בעז"ה ללמוד לקוטי מוהר"ן מהתחלה, תורה א'. בפרשתן למדנו על יעקב אבינו בחיר האבות, איך שהוא מוציא את הבכורה והברכה, ועשיו אומר הלעיטני נא, זה התורה הראשונה בלקוטי מוהר"ן שהוא יסוד היהדות וכולל כל מציאות עבודת ה'.

אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה' (תְּהִלִּים קי"ט). אשרי הזוכה ללכת בדרך תורת ה', שהלב והמח עסוק תמיד עם אמונה ודעת, זהו ההולך בתורת ה', חי כל היום עם תורת ה', והוא מלא חיות, אין חיות ומתיקות כזאת בכל העולם, ללכת בתורת ה'. ולזה צריך להיות תמימי דרך, להכנס לחכמה נפלאה שיש בלימוד התורה, לזה צריך להתחיל עם תמימות, להבין שזה כן שייך אלי, ואני תמיד יכול להכנס לזה.

ג' יסודות היהדות, תורה, תפילה והעלאת החן היהודי

דַּע, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִלּוֹת וְכָל הַבַּקָּשׁוֹת, שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים וּמִתְפַּלְּלִים וְהַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלֶּה וְנִתְרוֹמֵם בִּפְנֵי כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִין הֵן בְּרוּחָנִי הֵן בְּגַשְׁמִי. כִּי עַכְשָׁו בָּעֲווֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים חֵן וַחֲשִׁיבוּת הָאֲמִיתִי שֶׁל יִשְׂרָאֵל נָפַל כִּי עַכְשָׁו עִקַּר הַחֲשִׁיבוּת וְהַחֵן הוּא אָצְלָם. אֲבָל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, נִתְעַלֶּה הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כִּי הַתּוֹרָה נִקְרֵאת (מִשְׁלֵי ה) : "אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת חֵן" שֶׁמַּעֲלָה חֵן עַל לוֹמְדֶיהָ (עֵרוּבִין נ"ד:).

רביה"ק פותח בג' יסודי הדת, תורה ותפילה והעלאת החן. יעקב אבינו בחיר האבות לאחר שלוחם בעשיו ומתחיל לבנות י"ב שבטי י"ה ומציאות כלל ישראל, ומלמד אותנו שעיקר תכלית האדם הוא להיות יהודי, בעוה"ז אין סיבה להיות בשמחה וחיות, יהודי שזכה לשמור שבת, מתן נחליאל, זכה לירש ירושה של מליארדים, יש חן יהדות, חן עניינו התנוצצות אור ממקום חשוך, החן מושך את הנפש. הקדושה היא חן אמיתי. כל הצדיקים נקראים על שם החן, באברהם ביעקב, בשבטים, במשה רבינו, מצאת חן בעיני, הוא מובחר האנושות.

כי מלך מלכי המלכים הקב"ה גדול מאד, הוא בחר בנו שנהיה בני המלך, נקום בבוקר נלך לבית הכנסת, איזה חן נאה יש לזה, יהודי בן המלך קם בבוקר ורץ לעבודת ה', וכן שומר שבת, ועוסק בתוה"ק, וזורק את שקר החן והבל היופי.

שקר החן שאין בו חן עצמי, אלא ע"י שאנשים פרסמו שיש בזה חשיבות

כי עכשיו בעוה"ר החן והחשיבות האמיתי נפל, שזהו החן הנפול בעוה"ז, כי באמת אין בעוה"ז חן, רק אנשים החליטו על דברים שזה חשוב, ובאמת אינו חשוב, היום יש פרסומת, רואים איש על הסוס ומעשן, כדי לתת תאבון לעשן סיגריות, ולא מספרים

בפרסומת שאח"כ הוא מת מעישון, או כוס קולה קר באמצע חורף ממש טעם החיים, רוב דברים בעוה"ז ממש תיעוב מגעיל ויכולים להקיא מזה, אלא שאנשים עשו מזה עסק חשוב כאילו יש בו חן. אדם צריך לאכול, אבל לא צריך לחיות בתאוות כמו גוי מאוס. שקר החן. עיקר החן האמיתי הוא היהדות. כל יהודי יש בו חן נפלא בעיני ה', ראינו את זה בגלות כשיהודי גר בין גויים לבד לבד, ומדליק נר חנוכה בביתו, איזה חן יהודי יש להדליק נר חנוכה במקום רחוק כזה, או מצה בפסח וכו'. אך צריך לזכור שגם אם מדליקים נר חנוכה בירושלים או איפה שאתה נמצא, זה גם מלא חן.

החן של העולם הוא שאנחנו מצאנו חן בעיני ה', הוא חן שאין דוגמתו, ויש בו אלפי מדרגות. כשיהודי נכנס לקבל עול מלכות שמים, לשמירת שבת, כל מצוה יש בה חן, ואח"כ בפרטיות בכל מחשבה יש חן. תכלית היהדות שהקדושה תמשיך עליו השראה ומציאות האמונה, האמונה צריכה לגרום בלב האדם שידע שהוא מוצא חן בעיני ה'. זה מכה אושר כזה, שהוא באמת החן של העולם, אפי' האדם הכי גרוע שקיים מצוה אחת צ"ל בשמחה כל ימי חייו, כשיהיה בשמחה ואהבת ה' ממילא יאבד את הגהינם שלו..

אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו ורצית בנו, ה' אוהב אותנו, זהו התחלת היהדות. אלא שזה החן נופל, שוכחים את האמונה, ויש על זה מלחמה גדולה, כי העוה"ז מציע שקר חן, דבר שמחשיבים אותו בשקר, לעומת החן האמיתי שהוא חשוב מצד עצמו, [לכן הקרים חן לחשיבות בישראל, ואצלם הקרים חשיבות לחן] אם אין אדם לוחם בשקר החן שיש ברחוב, אוטו יפה, כסף יפה, מודרני קצת, ונופל וכו', חושב שיש עולם לגויים, זהו עיקר ירידתו כי הוא מאבד את חן היהדות. כל אחד צריך לברוק בעצמו אם הוא לא איבד את החן של היהדות. איזה חן יש לשמירת שבת בפשיטות. רבינו אמר שכל אחד מחיה את עצמו עם הרגים והעוף, כך יש חן של תפילה וברכות. העיקר להמשיך השראת מלכות דקדושה שהוא אמונה וחן.

וגם כשיהודי הולך לעבודה, למשא ומתן, צריך שישאר שם כל היום חן היהדות. אפי' שאני עסוק בדבר, זהו רצון ה', ה' שלח אותי לכאן, יש לי שליחות של המלך, גם לפעמים שצריך לרדת למקומות הכי נמוכים בעולם, שישאר שם חן יהודי.

זהו אור החסידות והצדיקים, יהדות עם חן וגישאמקייט, וצריך אדם לזהר לא ליפול למודרניזם, שמתחיל למצוא חן בעיניו חן של גויים, הרי צריך להזהר לשמור על חן היהדות, לבוש אחר, לשון אחר, הכל קצת אחרת, עם שעבור לה' מלא חן.

אלו הם ג' שערי היהדות, לימוד התורה, תפילה, חן דקדושה, יש זמן שצריך לעסוק בתורה, ולבא להרגשה בתפילה והתבודדות, וכל היום להיות שרוי בחן דקדושה.

כִּי אִישׁ הַיִשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל, שֶׁל כָּל דָּבָר וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר כְּדֵי שֶׁיְּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל, שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר. כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא אוֹר גָּדוֹל וּמֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ח) : "חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו". וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב כִּי יַעֲקֹב זָכָה לַבְּכוֹרָה שֶׁהוּא רֵאשִׁית, שֶׁהוּא בְּחִינַת חָכְמָה (תִּקּוּנִים תִּקּוּן י"ד, זֹהַר מִשְׁפָּטִים קכ"א:) כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קי"א) :

"רֵאשִׁית חָכְמָה" (בְּרֵאשִׁית כ"ז). וזה בחינת "וַיַּעַקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם", וְתַרְגּוּם אוּנְקְלוֹס: וְחַכְּמַנִי.

צריך לעורר חשק ורצון אמיתי בלב לזכות לשכל דקדושה והעלאת החן

רביה"ק מטעים לנו טעם שכל, ענין השכל שיודע אדם מה נעשה איתו בעולם, שכל זה לא דבר בעוה"ז, גוי יש לו שכל כמו בהמה איך להתנהג כאן, שכל יהודי הוא שפע אלקי, ויפח באפיו נשמת חיים, מאן דנפח מתוכו נפש, מציאות נשמת האדם הוא מאוחר עם אלקות ממש, כמ"ש בזה"ק ומובא בתניא ולקו"ה, ופנימיות ענייננו חכמה ובינה וכו'.

יעקב בחיר האבות זכה לבכורה, זה גבוה למעלה מכל ההשפעות שיש בעולם, המקום של יהודי זה להשיג נועם ה' ומתיקות אלקות לנצח נצחים, לשבת ולהתענג מנועם זיו השכינה. לשבת עם כל תנא באור גדול עד אין סוף, הגוי אין לו שייכות לכל זה, מציאות היהודי הוא כח השכל, בשבת אנו זוכים לשפע השכל, כל יום בהנחת תפילין אנו זוכים לשפע השכל. כל יהודי יש לו דעת יותר מגוי, כמו שיש חילוק בין חמור לגוי, אולי אין חילוק, אבל בין יהודי לגוי יש חילוק גדול, יהודי צריך לדעת על מה הוא חי.

כי כשהחן אמיתי נופל, האדם בוער על משהו אחר, או לעשות כסף או כבוד או דברים אחרים, וחי בגהינם, עוה"ז הוא חתיכת גהינם, מחשבות רודפות וממררות מרירות דמרירות, יש אחד שמסיח דעתו בעסקים, או יש ששקר החן מפיל אותו לאפיקורסות רח"ל. משא"כ שכל דקדושה הוא החיות של היהודי, שיודע פשוט שהשי"ת נמצא כאן, וחוזר לאמונה שה' ברא את העולם, נתן לנו מצוות ושבת, אות היא ביני ובין בני ישראל, תראה מה שזכית. זהו שכל של תמימות מלא חן.

והשכל עולה יותר ויותר. כשאדם מונח בשכל דקדושה, וחושב משהו מדברי תורה, זהו עיקר חיות האדם שחושב במחשבתו ושכלו דברי תורה של מלכו של עולם, וכך יודע שיש כאן מלך, וכח השכל עולה יותר. לכל אדם יש כחות הנפש להחיות את נפשו עם שכל שנצרך לו.

וצריך לעורר רצון וחשק, כמו שמשכנעים בחור צעיר שיהיה לו חשקות התורה להיות גדול בתורה, כך יש לעורר הרצון לכל דבר שבקדושה, כי כשיש רצון, אזי אדם מתאמץ ומתייגע על הדבר הנרצה, כשאין רצון, אין שכל.

בכח ההתקשרות לרביה"ק אנו יודעים מה צריך לרצות בעולם הזה

הבעש"ט גילה את הדרך, ורביה"ק הכניס זאת גם לנו שאדם יסתובב בעולם עם רצון, כמו שר' נתן מאריך כ"פ 'ברוך השם שבכח רביה"ק אנו יודעים מה שצריך לרצות בעולם', זה מה שאדם צריך לדעת מה הוא רוצה, כלליות התמונה הזאת מקבלים

מאמונת צדיקים, כשרואים הליכות הצדיקים, לבא לאהבת ה', אהבה לה' הוא שכל דקדושה שיש בו בהירות ושכל דקדושה, והאהבה הזאת מתעוררת בכל מה שהוא עושה, לבא לאהבה חדשה, אהבה בעוד ענין. וכן יראת ה', כל יראה מהפך ליראת ה', כך הוא עובד את ה' תמיד, וממילא יוצא מאהבות ויראות נפולות. כי בכל דבר מוצא את ה', למה ה' עשה שצריך לאכול ולישון, ובית, כל דבר יש בו סיבה. יש אנשים מקשים קושיות של שטות למה אוכלים בשר, אולי להיות צמחוני וכל מיני דמיונות וקושיות מדוע העולם מתנהג כך..

בזה"ק מתפרש הכל, והאריז"ל מבאר עוד יותר ויותר, מהות הבריאה כולה, אלא שלוקח זמן עד שמבינים את הדבר בבהירות, בכלליות הדבר מבואר בספה"צ ומובא בלקוטי הלכות שיש שכליים בכל דבר, מה נעשה כשאני אוכל, קוגל וטשולנט, כשאין שכל, הוא עסוק אם הקוגל היה היה חוור או מלוח, כשיש שכל הוא יודע אשרינו מה טוב חלקינו שזכיתי לעשות היום נחת רוח להקב"ה ע"י הקוגל הזה, אין בעולם מי שיכול לעשות כזה נחת רוח לה'. וכן יודע מהו ציצית ומהו תפילין.

וגם כשעדיין אינו יודע הפנימיות של כל דבר, יחיה עם אמונה, אני עושה דבר שרביה"ק יודע מהו פנימיות הדבר הזה, אני מאמין במה שהצדיק יודע. וכך נכנס יותר ויותר לדעת, באופן שזה מביא אותו לידי קיום.

יעקב אבינו לקח את הבכורה אור השכל, ועי"ז ממילא נשפע גם הברכה גם בגשמיות

כי עיקר מציאות התורה הוא לחיות באור השכל, לא לחיות בבהמה-עשיו-הלעטיני'ניק, לא לחיות בעצבות וכבידות הגוף, כי תכלית האדם הוא להגביר השכל על החומר ולהיות בר דעת. וכך מוצא עצה טובה בגשמיות וזוכה לברכה והצלחה, כשאין שכל, הוא מאבד את הבכורה ואת הברכה. לכן אמר יצחק לעשיו על יעקב 'גם ברוך יהיה', כיון שסיפר לו 'את בכורתי לקח', הבין שהוא וויתר על הבכורה, אם אתה כזה משוגע, שאתה מוותר על השכל, א"כ גם ברוך יהיה. כך כשאין עוסק בתורה ובחכמה דקדושה, הרי הוא שוטה אפי' בגשמיות ואין לו שום הצלחה.

אנו צריכים לבנות כח השכלי, לאו דווקא להיות מקובל עם חידושים שפיצלאך, אלא לחשוב שויתי כדרך האנשים הכשרים, לזכור תמיד שה' נמצא והוא מחדש תמיד מעשה בראשית. הוא מנהיג כל דבר ופעולה, כל תנועה יש לה תכלית, וזה עושה נחת רוח למעלה בעולמות עליונים, ה' ברא את הכל בדבר ה', הדברים נפלו, ויש בכל דבר אלקות, אנו צריכים להחזיר את זה לה', ועי"ז נעשה תוספת אור למעלה, אין בעולם מי שיוכל לעשות זאת, אפי' לא מלאכים, רק אנו בני יעקב אבינו, כשאנו חיים עם שכל ואמונה, ומאמינים שהכל בהשגחה ויש להשי"ת תכנית נפלאה והכל לטובה. אפי' שאי אפשר להבין הכל, אני מאמין שאני מתקן את הבריאה. וכן נכנס באמונה בפרטיות, ומאמין שכשהוא עוסק בתוה"ק, הרי הוא עושה נחת רוח למעלה, וממשיך שפע עליון בכל העולמות, שמשרה את החכמה דקדושה בעולם, וכן התפילה הוא

עיקר הבריאה, כשמכניס כל הכחות בתפילה, הרי הוא שורף את הקליפות ומחליש כח היצר הרע. ואתה מוחק את עשיו וכל השונאים.

כמה מעלות טובות שאור השכל פועל אצל האדם

כל דבר שאתה עושה סתם, לא תוכל לבא לשם לאהבה יראה ושכל, לכן צריך ההתרגל להכנס לדרך של קרבת ה', לא להתייאש, אלא לקבל שכל כזה שמשנה את כל המעשה. להאיר את המח, וכל מה שאני עושה, הוא ענין אחר לגמרי ממש, זהו הרמאות של יעקב אבינו, רימה את אחיו ורימה את אביו, כי השכל דקדושה הוא הגנב הכי טוב, כשאתה מדבר עם אדם אתה מדבר כמו חבר, אבל למעשה אתה גנב, כי השני בהמה וסמרטוט, ואתה עובר את ה', יש לך שייכות לרוחניות.

גנב דקדושה

כמה שאדם נכנס לעבודת ה' הוא גנב יותר גדול, כי נדמה שהוא בזה העולם, ואינו כלל בזה העולם, הוא דבוק בתענוגים רוחניים שאין לשער, לכן העולם שונאים איש כשר, כי מרגישים שהוא גונב אותי. איש כשר הוא מלא שמחה בשבת ויום טוב, הוא גם גונב כלפי עצמו, אוכל ויושן וחושבים שהוא אדם, אינו אדם בכלל, הוא עובד ה' בכל דבר, זהו עיקר מה שהשכל פועל אצל האדם.

עוד פועל השכל אצל האדם שלא יחשוב שצריך לנהוג אחרת משאר בני אדם, אדרבה, בזה העולם צריך לנהוג כמו שהעולם הוא, ע"פ שו"ע והגמ', נורמלי, ובתוך זה עובדים את ה', כמו יעקב שרייקא ע"י לבן הוא מכניע את עשיו, והוא רועה צאן, ורייקא שם מוציא את האמהות ושבטים קדושים.

בשכל יש כלליות הדעת והאמונה, ויש פרטי השכליים, שיש בכל דבר שכל של אהבה קדושה, כשמשבר את המשיכה לאהבת עוה"ז, הוא יכול להעלות ולהתדבק באהבה הקדושה שבו, כשהוא דבוק בדברי הצריק, לאט לאט יוכל גם ללמוד מה הם עליית העולמות, וכן כשמשבר כל פחד, וכל דאגה, בא ליראת ה'.

זהו כח פנימיות נשמות ישראל, שיש להם כח השכל מיעקב, וזה הכח עצום ונורא, יותר חזק מכל הפצצות שבעולם, מנוע הכי חזק בעולם, לחשוב מעבודת ה', אין יותר גבוה וחזק מזה.

אלו השכליים נמצאים בעולם, אינם נסתרים, ר' נתן מגלה לנו את אלו השכליים בעבודת ה' יחד עם השכליים של ההתחזקות., כי עצם השכליים נמצא בזה"ק שהוא אור השכל שאי אפשר לתפסו כלל, וכן באריז"ל, רק צריך רצון לדעת שזהו האמת. ואז מסתכלים בחומש ושואלים מדוע בחר ה' באברהם ויצחק ויעקב, מהו הבכורה,

מהו גניבת הבכורה, האמת של כל דבר הוא הלכה וגמ', ופנימיות האמת של כל דבר מבואר בזה,ק, זהו השכל שמלמד בכל דבר מהו עצמיות הדבר. השכל מלמד איך לעבוד את ה' בכל דבר.

התוה"ק מגלה לנו איך למעשה לעבוד את ה' בכל תנועה, הבעש"ט דיבר מזה למעשה, כל צריק מחדש בזה עוד ועוד חידושים, רביה"ק ומוהרנ"ת נתנו לנו את זה לעובדא למעשה. אלו הספרים נמצאים, זהו האמת של העולם, שם כתוב מהו אדם, וכל ההרגשות והפחדים והיראות שיש על האדם, יש בזה עבודה נפלאה, בזה אתה ממתיק הרינים, וכן כל מה שמושך אותך בעולם, קצת אחרת, תוכל לכוון מחשבה אחרת לגמרי, כשחי ככה, יש לו חיים טובים ומתוקים, כל דבר הוא מלא משמעות מלא חיות.

כמה שיותר נכנס אל השכליים, זהו כניסה לעבודת ה', ואז לא רק שיש בכל דבר עבודה נוספת, אלא התקרבות חדשה להשי"ת, כמו שדיבר רבינו כמה מאמרים על זה, בכל פעם שמשבר את הרע, נתערדן הנפש ומתנוצצים שכליים חדשים, והקליפות נופלים מכל עולם, כי כל עולם צריך התחדשות, ויהודי פועל בכל תנועה ממש, כשחי עם זה, זה ממש א מחיה.

לוקח זמן רב עד שזוכים להתדבק באור השכל באופן שישפיע על החומר

וכמובן שהדבר הזה לא לומדים אותו ברגע אחד, יסודות הכניסה לאור השכל יכולים ללמוד כמה חדשים בכלליות, לא צריך בשביל זה לדעת כל כתבי האריז,ל וכל הזה,ק, אלא כמה הלכות בלקו"ה וכמה דרושים וספרי תלמידי בעש,ט, תוכל להבין את זה די טוב. אלא שעיקר הדבר להבין שהגויים גונבים ורוצחים אותך, זהו עיקר המלחמה של יעקב ועשיו, עשיו יוצא ראשונה, עולם העשיה, איפה יש כאן שכל, זה נראה מדי גבוה, מדי קשה, עשיו טוען שאי אפשר כלל להגביר השכל על החומר, אולי רק כשתתענה ותשבור הגוף לגמרי, אם לא, אי אפשר כלל רק להיות בהמה גסה. והאדם עצמו גם רואה שזה כך, כי אינו מגביר כח השכל דקדושה.

עשיו היה לו השגה של כתר וביטול לה', אלא שלא יכל להכנים את זה לעוה"ז, הלעיטני נא, לא בירך בהמ"ז, לא נישק המזוזה, הולך למות ביאוש גדול, זהו עוה"ז. כי חיות כל יהודי הוא לפי אחיזתו באור השכל, ויכולים להכנס לזה בכל יום, באור הזה"ק והאריז"ל, זה לוקח זמן עד שלומדים את זה בראוי, לא גימטריאות ושמות וגאונות, אלא להגביר השכל על החומר, זהו מציאות החכמה. והפלא של העולם הוא לקוטי הלכות שהכניס את השכליים באופן שמדבר אליך ממש, והוא לבוש על דברי הזה"ק באופן שמלמד אותנו שכל, ומשכנע אותך להיות בשמחה, נכון שאין לך חיות, כי אתה לא גאון, אבל יש לך נקודה טובה, כן עשית נחת רוח להשי"ת היום, תהיה בשמחה.

ור' נתן מלמד מהו השכל של לקום לפנות בוקר, איזה גן עדן זה, בחורש כסליו לקום שעה לפנות בוקר, הרי ממש עולמך תראה בחייך, כבר ניסית הכל, עזוב כבר, עכשיו

תנסה את זה. איזה גישמאק, וכן כל מה שלומד בתורה, רק כדי להתקרב לה', לא סתם, אלא מלא חיות. וכן זוכה לבא לתפילה לפני ה'. כך ר' נתן מלמד מהו ציצית ומהו תפילין, מה דיבר הבעש"ט, מהו ענין מוחין, אור, מהו אהבה ומהו יראה, מהו התפעלות, מהו לנצח את הקדושה, מהו הוד ותענוג דקדושה ומהו אמונה. כי כל אחד יש לו גבול אחר באלו העניינים, וכח השכל הוא להגביר השכל על החומר. כל מה שאתה עושה, הרי כתוב בספרי מוסר ויראה מה לעשות, אך אי אפשר לקיים את זה רק ע"י אור הזה"ק ודברי הצדיקים תלמידי בעש,ט, שדבר אחד מדבריו לא ישוב ריקם, ור' נתן הכניס כל זה ללבושים ממש אלינו.

בכסליו מתחילה השנה ממש, יש לנו כבר את אברהם יצחק ויעקב, יכולים להתחיל לחיות עם שכל, והשכל מתחדש בכל מצוה, כל פעם הארה חדשה, כמה שנכנס לזה יותר, כל דבר הוא עבודה שלימה, המתקה ורצון ה', ממש גן עדן.

רביה"ק אומר שאיש ישראל צריך תמיד להסתכל בשכל של כל דבר, יהודי צריך לעשות את זה, להסתכל בשכל, ולקשר עצמו להחכמה והשכל, פנימיות אלקות אינו יכול עדיין להשיג, לכן יקשר עצמו לצדיקים, כך ידע הפנימיות, ואז יאיר לו השכל להתקרב לה', זהו הלימוד המובא בספה"ק להתקרב לה' מחדש, פעם ביראה פעם באהבה, פעם התפעלות הנפש, פעם ממש מוחין, כל פעם השכל מלמד את האדם, פעמים שזה קטנות פעמים גדלות. הכל שכליים, עד שנכנס לדעת שכל תנועה ממש הוא עם שכל, זהו עיקר השאיפה והרצון דקדושה.

עשיו לוחם בכל יהודי להפיל אותו מאור השכל דקדושה

לכן אמר רביה"ק שזהו בחי' יעקב, ללמדינו שזהו ירושתינו בעולם, אנו מושרשים בבח יעקב, בכח השכל דקדושה, עשיו גונב את השכל, ומאבד מאיתנו קשר לחכמה כלל, ומפיל בעצבות וריקנות והאמונה רדומה, יעקב לא נבהל ממנו, עשיו יוצא ראשונה, הירידה יוצאת ראשונה, אפי' עשר דקות, או ירידה של חצי שעה, או ירידה של שעה, או ירידה של עשרים שנה, יעקב לא נבהל, הוא אוחז בעקב עשיו, ובסוף מהפך הכל לקדושה.

יש מלחמה עם עשיו, הבע"ד לוחם בך, אתה חושב שסתם נפלת, אם היית מה נעשה כאן איתך, היית מתפלא איך אתה חי עדיין, ה' ירחם איזה קליפות רוצים לבלוע את האדם, וזהו שכל דקדושה בחי' יעקב, ויעקבני, וחכמני, השכל נותן בהירות בדרכי עבודת ה', עד שיכול לצחוק לגמרי, הוא בטוח שעשה ברכת שהכל, בניתי עכשיו את העולם ואת בית המקדש, עכשיו היה אצלי תיקון העולם כזה, מוראדיג, אף אחד לא רואה כלום, השתחותי לה' עכשיו, אף אחד לא יודע.

זהו כח הרמאות דקדושה, שמרמה את הירידות שלו, ולא אומר 'אני כזה' ע"י שנפל כמה ירידות, כי השכל מבין שזה כ"ב ברור שה' נמצא איתי ומסתכל עלי, בהירות הוא אור השמש בחי' יעקב. ויעקבני פעמיים, בכורה הוא עבודת ה', יש שאדם עובד ה', זה תלוי אם הוא אוחז בכח המח והמחשבה, כי אם אינו אוחז מכח המחשבה שלו,

אין לו שייכות עם שכל, והוא אומר שהוא 'פשוט' ו'תמים' ו'העיקר לעובדא למעשה' הרי הוא רוצח ממש. כי עיקר מציאות הנפש הוא המחשבה. לכן צריך שהמחשבה צריך להיות ברור כ"כ, וחכמני, אפי' שנראה כך וכך, כשיש שכל ברור, אני יודע מה אני רוצה, צוחק על כולם, כך בזה העולם, בלי שכל הולך בחושך, השכליים של ר' נתן מכניסים באדם נפש חזקה ושכל חזק, שאינו נופל מהירידות, ה' איתי, ולא מרגיש רחוק, ומלא שמחה. ומרגיש אחרת לגמרי. רואה ברור מהו תפילין, מהו שבת, מהו בית יהודי, מלא משמעות וגישמאק, וכ"ש כשנכנס יותר לדברי הזה"ק.

והכל תלוי כמה הוא מאמין שזה אצלו כך. כי אם יודע סודות ואינו מאמין שזה פועל אצלו עכשיו, זה לא שוה כלום. כמו שאדם צריך להאמין בשו"ע, כך צריך להאמין בשכליים דקדושה, ולחיות בזה בכל יום מחדש.

וְזֶה בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ. כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא מֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. וְזֶה בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ד) : "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם". וְזֶה בְּחִינַת חַיִּת לְשׁוֹן חִיּוּת (עיין זוהר פנחס רמ"ה: ובתיקונים תיקון ס"ה) כִּי הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל הוּא הַחִיּוּת שֶׁל כָּל דָּבָר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז) : "הַחָכְמָה תְּחַיֶּה" וְכוּ.

זהו עיקר הירושה והמתנה שיש לכל יהודי, ועשיו לוחם עליו, ומבזה את הבכורה, בחי' מלכות דקליפה שהוא משיכת הנפש לתאוות וליאוש, ויעקב גונב את הבכורה לבנות את המח מחדש, ואז יש גם הצלחה בגשמיות, בכורה יחד עם ברכה, כשאדם מחדד שכלו ואינו יושן, יש גם הצלחה בגשמיות, ויש לו חיים אמיתיים.

אַךְ מֵחֲמַת שֶׁאוֹר הַשֵּׂכֶל גָּדוֹל מְאֹד אִי אֶפְשָׁר לְזָכּוֹת אֵלָיו כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת נוּן שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ע"ב) : "לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ", וּפֵרַשׁ רַשִׁ"י: לְשׁוֹן מַלְכוּת. וְזֶה בְּחִינַת לְבָנָה כִּי הַלְּבָנָה אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ כִּי אִם מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מֵהַשֶּׁמֶשׁ (זֹהַר וַיְחִי רל"ח). וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת, דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם אֶלָּא מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מִן הַחַיִּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת חָכְמָה, בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ כַּנַ"ל וְנַעֲשֶׂה (יְשַׁעְיָהוּ ל) : "אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה"

אור הלבנה כאור החמה היינו שגם כשאין מאיר לו אור השכל יאמין במה שהצדיק יודע בדבר הזה

למעשה צריך לזה גם תמימות נפלאה, כי אור השכל והחכמה הוא אות ח', חיות הנשמה, חיות אור האלקי, והרבה פעמים מציאות האדם שאינו בר שכל, המח נרדם, בדרך כלל השכל שלו אומר לו להתייאש, הוא למדן הכי גדול, ומהפך הקערה על פיה, כי גם כשיודע אדם שכליים, צריך להגביר כח השכל על החומר, ולצאת מיאוש. כי אדם נופל בכל יום עשרים פעמים בתאוות ושואל היכן הוא השכל. לכן צריך להכין עצמו בקבלת עול מלכות שמים פשוטה, יעקב איש תם. תמימות היינו בוודאי שהוא אכן כך. בחי' לבנה שמקבל עול מלכות שמים באמונה, ומאמין בזה שזה מאה אחוז כך כמו שהצדיקים יודעים, ואזי אור הלבנה כאור החמה, שזה ממש אצלי כמו שאני כבר אוחז שם באור השכל. בוודאי שיש בירור הניצה"ק בכל דבר, ובוודאי שה' מסתכל עלי בכל רגע, ולא שואל קושיות כלל.

זהו החן דקדושה, מוצא חן בעיני ה', ה' אוהב אותך, לכן תתעורר לדעת שאתה החן שבעולם, כל העולם נברא בשבילך, זהו התמימות ופשיטות של יהודי, כמה גישמאק הוא להיות דבוק בה', לית לי מגרמה כלום, אין לי שום חיות אחרת רק מהיהדות וקרבת ה', זהו החן שלי. אפי' שאני עסוק בעבודה ומוטרד מאנשים וכדו', אך יש לי זקן ופיאות, ומקושר תמיד לחן היהודי שבי. זהו בחי' מלכות דקדושה, שהוא שכל מאד פשוט, אפי' אדם מגושם ואיכר גס יכול להשיג את זה. באמונה ותמימות שה' צריך אותי. ובזה אני צוחק על הגויים.

אפי' שנפלתי ואכן אכלתי מגושם, אך הרי כן עשיתי ברכה לה', נשקתי המזוזה, וממשיך על עצמו קדושת המזוזה בביתו ואינו מתייאש, רק לוחם נגד היאוש והעצבות, ה' איתי, ואשרינו מה טוב חלקינו, ואם גם זה לא הולך, יתעורר בשמחה עם הציצית, עם הפיאות. שהוא מדבר כמו יהודי ולא כמו ציוני, זהו חן דקדושה. תתנהג בדרכי אבות, ולשמוח שאכלת טשולנט בשרי בשבת בבוקר, לא כמו פרופסור שאוכל חלבי בשבת בבוקר, בלי חכמות, כל נקודה פשוטה היא מלאה אור של חן יהודי, כאן מתחילה היהדות.

ה' ברא שמים וארץ, אח"כ נפלו 'רק רע כל היום', היינו שאין המחשבה אצל ה', עד שבאו האבה"ק וגילו מציאות ה' בעולם, ועדיין המלחמה עד היום הזה, ה' ברא עולם שיש שם גויים ובהמות כאילו אין כלום בעולם, כל יהודי ויהודי הוא שליח של ה' לגלות מלכות ה', כל נשמה יש לו שורש בעולם אחר, זהו חשיבות כל אדם ואדם, וכל יום ויום הוא בריאה חדשה, בלי קשר לאתמול, צריך לפעמים ללמוד להבין מה זה, עד היכן הדברים מגיעים, וצריך לקבל את זה כפשוטו, זה שורה התחתונה שלכל אחד מאיתנו יש בכל רגע שליחות חדשה לגלות כאן מציאות ה'.

והמלחמה בין יעקב ועשיו הוא עד היום הזה, מה העצה, אברהם - אהבה, יצחק-יראה, ולמעשה הדרך להחזיק מעמד בעוה"ז הוא בחי' יעקב, הוא כח המחשבה לחשוב איך לקדש כל תנועה לכבוד ה', בספרי מוסר וספרי הצדיקים יש לכל אחד גבול ודרך מיוחד משלו, כשתחפש תמצא את העניין שלך, בפרט בלקוטי הלכות, תוכל למצוא דרך לבא להשגת אלקות ובנין השכל, שזה לא דבר שנגמר כאן בעוה"ז, אלא בעוה"ב, הצדיקים שהולכים כאן ממשיכים ללכת שם, זה עיקר מתיקות החיים, אין חיים אחרים. אתה יהודי, יש לך נפש יהודית, כשתעלה את החן הדקדושה, תנצל מכל הצרות. כל מה שהגוי שונא יהודי רק כשאין לנו חן דקדושה, יעקב הלך ללבן ותיקן את חן דקדושה, עד שמצא חן אפי' אצל עשיו. ואזי הגויים משתנים כשיודעים החן של יהודי.

הגישה אל התורה הוא כמו לנשום אויר, אין זמן לחשוב, מיד יתיישב ללמוד

ניכנס בקצרה בדברי המאמר, רבינו מזכיר ג' כחות היהדות, תורה ותפילה והעלאת החן. לעובדא למעשה אי אפשר לדעת ממציאות חן דקדושה רק כשעוסקים בתוה"ק,

שהיא נקראת אילת אהבים ויעלת חן, שמושך החן של מלכות שמים את האדם, במשיכה כזאת עד שפשוט משתגע על התורה הק' לא יודע מה הולך איתו, לא חושב על צרות ועל בעיות ועל העבר, דבוק בתורה ושוכח את הרמיונות המשגעים ומפילים. תורה צריך ללמוד עם כונה, כשלומדים סתם תורה בלי חן, חבל, זה לא מצות לימוד התורה בשלימות. כי מצות לימוד התורה תלוי בכונה. יש בתורה כמה וכמה כחות וכמה וכמה דרגות. לתורה צריך לגשת כמו לנשום אויר, קמים בבוקר רוחצים הפנים תיכף תיכף להתיישב ליד הספר ללמוד תורה, אי אפשר לחיות בלי תורה. ברכת התורה ולומדים משהו. כך מקבלים הרגשה לדעת מהו חן דקדושה.

כשתלמד יותר ועוד יותר, מתגבר החן יותר, וזה יביא אותך לתפילה, כי לומדים תורה כדי לזכות לתפילה, כל ענין בנין השכל דקדושה, שיהיה לנו שייכות עם מתיקות גן עדן כזה, הוא בתפילה, כי השכל לא נבנה בתורה אלא כשעומד לפני ה' ומדבר מגדולת ה', ברוך שאמר והיה העולם, גדול ה' ומהולל מאד, ישתבח שמך לעד מלכנו, שם השכל נבנה. וכן כשאומר תהלים.

והתבודדות הוא עיקר בנין השכל, כי שם יוצאים וניצולים מדברים שמפריעים לשכל. כמו שיש צמצום בחי' חן פשוט, עיקר הצמצום הוא התפילה שבזה נבנה החן.

היהדות היא לא רק תורה בלבד, אלא משולב עם תפילה והעלאת החן

אל תהיה עצבני שצריך רק ללמוד וללמוד וביטול תורה, אלא אתה צריך ג' דברים, צריך לעסוק בתפילה זה לא ביטול תורה, בלי תפילה אתה אדם ריקני ושבור, איך נכנסים לתפילה? רביה"ק אומר שע"י תורה נתקבלים התפילות. אין הכונה שצריך שיוכל לפעול ישועות ולהתפרנס מזה, אלא שתזכה להכנס לקרבת ה', התפילה הוא השער שבו נכנסים לה', כשזוכה לנסוע לציון רביה"ק, ומתחיל להכנס למתיקות ההתבודדות, וממשיך בכל יום כפי האפשרי, כדבר איש אל רעהו, א גישמאקן שחרית, זכה להרגיש את השי"ת, זה עיקר החן דקדושה. כאן מתחיל בנין השכל. כי חן היהדות הוא השכל. ובניינו ע"י הדיבור.

כי השכל דקדושה הוא ענין של מח, והחן הוא נקודת האמונה שהדיבור בונה אותו, הדיבור והמעשה הטוב בונים את מציאות החן, לכן עיקר ישועת האדם שיכנס לדיבורי התפילה, איך זוכים שיהיה לו חשק לתפילה, כשטועם פעם אחת, ניגון להשי"ת בזמר ונעימה. שלא כדרכי האנשים שממהרים בתפילה מבלי לדעת לאן ממהרים, אין סבלנות, וכן בסעודה שלישית אין זמן לשבת לזמר לפני ה', להתענג מנועם זיו השכינה, העצבים בוערים, אין זמן לעבודת ה' בישוב הדעת וגישאמקייט, לכן צריך להתרגל ע"י התבודדות, לעזוב הכל, לדבר לה', תהיה רגוע, הכל יהיה בסדר, תבנה לאט לאט את כח השכל שלך. בתפילה שחרית, מנחה מעריב, התבודדות ותהלים.

הכניסה לזה הוא ע"י שלומד תורה ויודע שיש לו חן אצל ה', וכך נכנס בתפילה ומרגיש יותר את הקדושה, כשמרגיש את הקדושה יוכל להכנס יותר בתפילה וקבלת

התפילות, עד שגם יוכל לעסוק בבקשות, לבקש ישועה להנצל ממניעות פרנסה בריאות ולצאת מהצרות המסבבות, וכשיכנס לתפילה יתדבק בבטחון לא לפחד כלל, בוודאי ה' יעזור לי בלי שום ספק.

הרי שהתורה מביאה את האדם לתפילה, התחלה שיכנס לעבודת התפילה ומקבל חיות לשפוך לבו לפניו ית'. וזהו ענין לימוד התורה לפני התפילה, קודם שחרית לפנות בוקר, וכן לפני מנחה מעריב, כי כך בא לבנות החן, בלי זה הוא צוקאכטע בריה, אדם מדובלל.

והכלל הוא שכל לימוד צריך שיהיה לו תכלית, לא ללמוד סתם, אלא להתקרב לה', הלימוד הזה האיר לי שיש בורא בעולם ויש לי חלק במלכות ה', וכך התורה תכניס אותו לתפילה, וכמה שיתפלל יותר נבנה השכל דקדושה, שיודע איזה שכל שייך לו.

בנין השכל ע"י עסק התורה הוא אצל כל אחד באופן מיוחד

והנה בנין השכל של האדם הוא עצמו תורה, ויש בתורה כמה מיני לימודים, צריך ללמוד דף גמ' ושו"ע שזה נותן לאדם כח השכל ובנין החן דקדושה, ומתחיל לטעום טעם של שכל, כי לומד בקבלת עול תורה מה אמר תנא פלוני ואמורא פלוני, ועי"ז נבנה השכל דקדושה, כי בתוה"ק יש שכל שאין בעולם. ובשו"ע נמשך שכל של העמדת מלכות ה' למעשה, למעשה איך לעשות איך ההלכה ואיך נהגו כלל ישראל למעשה.

הרי שכל לימוד יש לו חלק אחר בבנין השכל. רבינו אומר שהתורה נותנת כח למלכות דקדושה ומכניעים את עשיו.

ובכל לימוד יש סוג הרגשה אחרת בכלליות השבוע והחודש, שמחזיק מעמד בעבודת ה' ע"י התורה שנותנת כח למלכות דקדושה, הן גמ' שו"ע, והן ספרי מוסר וספרי הצדיקים, כל לימוד יש לו כח שמגדיל את המלכות, זה מביא לאדם שיתגדל כח השכל הפשוט, שכל שהפשטות שלו הוא חן היהדות, שזה מתרומם בפרטי היהדות, חן של כל מצוה, וכך אדם מתרומם ומשתנה, ויודע בכל דבר שהוא מתנהג בזה ע"פ תורה, אכלתי? זה היה כשר! הייתי בביזנעס? זה היה מותר! בתורה לא כתוב שצריך להיות עצבני כל היום בעבודת ה'. בתורה כתוב שצריך להיות בשמחה כל היום, ולעשות מה שצריך לעשות כפי מה שה' מנהיג, זהו ישוב הדעת שהכל ברור ויודע שה' איתו.

כמה שלומד יותר תורה, גמ' שו"ע, משניות שהוא שורש נשמה ממש, וספרי הצדיקים שזה יותר קרוב אלינו, דיבור של ר' נתן, דיבור של רבינו, התכלית של הלימוד הוא שאני מתחיל לדעת מה אני צריך 'לרצות' בעולם. ואח"כ אתה עולה לשכל יותר גבוה.

וזה מה שרבינו מתחיל שע"י התורה מתרומם החן, יש לימוד של נגלה, יש של ספרי רבינו, ועיקר התכלית שהלימוד יביא אותך להיות איש שכל, נורמלי, ותחפש ספרי הצדיקים שבונים לך את השכל יותר, כל שנה אתה גודל בשכל עוד, לזה צריך ללמוד

עוד ספר של הצדיקים, בתחילה מחפשים בכלליות מהו דברי הבעש"ט ורביה"ק, אח"כ נכנס יותר לדביקות בה', לומד בספה"צ מה ואיך לזכות לדבקות. וכן מי שחלקו בתורה הוא זה"ק, הרי הוא מוכרח לנפשו, בלי זה, לא יהיה לך כחות. כשתרצה להכנס ליהדות אמיתית, תלמד היטב לקוטי הלכות, תחשוב היטב פעמיים שלוש, מה כתוב כאן, אם אינך מבין, תשאל מישהו, תחפש, תחתור.

עיקר כח הלימוד הוא 'עיון', יש אנשים שיודעים ללמוד בעיון, ורוב אנשים מעיינים בעצבות כששומעים את המושג 'עיון', לכן הזכיר רבינו שהתורה היא 'אילת אהבים ויעלת חן', זהו 'עיון' אמיתי, ללמוד תורה שזה יכניס אותו בבחי' אילת אהבים, שיתאהב עם התורה כמו רבי אלעזר בן פרת שמסופר בגמ' שלמד באהבה כזאת, ששכח את הבגד שלו בשוק, ללמוד חומש רש"י באהבה, זהו עיון בתוה"ק. נכון שיש כח נפלא לעיון בגמ' וכן לבקיאות בגמ', והעיקר הוא שיבא לאיזה ביטול בלימוד, כשלומד את התורה ששייך אליו. כי כל נפש ונפש יש לו חלק והבנה אחרת בתורה, כל ישיבה יש שם דרך הבנה אחרת.

כל אחד צריך למצוא את חלקו בתורה, ע"פ רוב הוא בדרך הבקיאות

רוב אנשים שורשם בתורה הוא בקיאות, בשיחות הר"ן רבינו נותן סדר הלימוד שצריך כל שנה, גמ' שו"ע מדרש וזה"ק, זה הרי דבר שצריך לעשות, יש אנשים שאין מבינים ומבלבלים את הענין, הנה רבינו אומר שצריך ללמוד תורה בכח, היינו 'תן לעצמך שתי סטירות ותתיישב ללמוד מיד אחר ברכת השחר, חמש דקות, עשר דקות, לפני המקוה, אחר המקוה, לפני התפילה ואחר התפילה, והנה תוך שנתיים שלוש גמרת ש"ס'. כך למדו הצדיקים והחסידים, האמרי אמת וכו'.

לימוד התורה היינו שאתה דבוק באלקות, זה כתוב כאן אותיות התורה על הנייר, שה' נמצא בעולם, וזה נכנס לך בלב. לא רק ללמוד, אלא לחיות את התורה, לא משנה אם למדת בעיון או בבקיאות, כל אחד לפי שורש נשמתו, לאן שהוא נמשך זהו חלקו בתורה, וכשתלמד במה שהוא חלקך בתורה תזכה לדביקות בה'. אחר נמשך לתניא, השני לנועם אלימלך, מה שהוא מקומך, זה צריך לשנן ולחזור עוד ועוד עד שתבא אל הדביקות, ומשם תרגיש טעם רביה"ק, זה הכל בית חרושת אחד של קדושה, בית המקדש אחר, אם אתה רוצה להבין לקוטי מוהר"ן, תלמד למה שאני נמשך, ומשם תזכה להבין בלקו"מ.

וכ"ש כשזוכה ליגוע במתנה של לקוטי הלכות, וכל תורה לקוטי מוהר"ן, בכל מה שהוא מתדבק, הוא זוכה לבחי' אילת אהבים ויעלת חן, זה מוציא אותך מהראגות והפחדים,ונכנס לעולם של אמונה והשגחה פרטית, אין עשיו ואין ישמעאל, יש תכלית של נשמות כלל ישראל, בלי תורה, הוא נופל לחן השקר של עוה"ז ומתגשם.

כלל הדבר שכל מה שלומד תורה, צריך לתת כח למלכות הקדושה, מה שמוכרח, זה גמ' שו"ע וספרי רבינו, אחר הלימוד ,צריך להיות שבע כמו שאכלתי סעודה, כל פסוק

חומש רש"י, צ"ל שלימות, זהו תורה לשמה, הנה בניתי את מלכות דקדושה, ואני בשמחה עם זה, בלי שמחה, או שהוא בריבוי אור רוצה ורוצה ולא יודע מה. או שהוא בתרדמת. תעשה לך כלי בתורה, כל שבוע פרשת השבוע חומש רש"י, איזה אור, כל קטע הוא הארת ה'. התורה מחזקת את האדם שה' הוא המלך שלו, אין יאוש אין עבר, אין דאגות פרנסה ואין דאגות מאנשים, יש מלך, ואע"פ שעדיין עובר עליך, לזה יש התבודדות. כי התורה מביאה את האדם שיוכל להכנס לתפילה, ובתפילה יכניע כל הבלבולים והמחשבות, ויעמוד לפני ה', לדעת שיש לי תכלית אחרת בעולם. וכך מגיע לכח שהחן מתגבר.

כ"ש כשלומד ספרי רבינו, התורה מחיה את המלכות שמים שקיבלת על עצמך, כי רוב אנשים נשארים בקבלת עול מלכות שמים פשוט בקטנות המוחין ואומרים שאסור לעלות יותר גבוה, וזהו שורש כל הצרות רח"ל. וזהו אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה', הם נשארים בתמימי דרך, הרי צריך גם 'ההולכים', אם אינו הולך, הוא נשאר תם של מה נשתנה ולא בא לשמחה חיות ותפילה, צריך להשתמש עם התורה להתקדם, למדתי, עכשיו אני הולך להתפלל, לחשוב מאמונה, שויתי, אם אתה רואה שזה חלש אצלך, סימן שחסר לך חיות, קח חיות מהתורה ותמשיך ללמוד עוד משהו ועוד משהו, והחיות יתגבר יותר, להיות כרצון ה' ולא כ"כ יבש.

צריך להתקדם מדרגא לדרגא הן בתורה ותפילה והן בהעלת החן

לאחר שלומד ספרי הצדיקים, צריך שהחיות הזה מהתורה יחיה את הצמצום, שהפשטות שלך יתאחד עם החיות, זה נקרא לחיות. ויש ללכת בזה מדרגא לדרגא, כל לימוד מחיה את בחי' הפשטות שלך. כשמתחיל שנה צריך לבנות סדר לימוד, תלמד דבר שמחיה אותך, ספרי רבינו, לקוטי הלכות, שיחות הר"ן, תלמד את זה באופן שזה ישנה לך את המח, שיכניס בך שכל דקדושה, ויתן לך חיות. ותחזק את החיות ע,י התפילה. וכשלא תרגיש את החיות, לא קרה כלום, רק בתמימות ופשיטות, עכשיו הגיע זמן של קטנות המוחין, לא קרה כלום. אני ממתין בשמחה לחזור לבנין השכל, וזה בעצמו בנין השכל.

וכמו שיש ללכת מדרגא לדרגא בלימוד התורה, מפשטות ההתחלה, וההתקרמות לקבל חיות יותר גדול בתורה. כך הוא בעבודת התפילה, בתחילה מתחילים קצת, אח"כ מתקדם עוד ועוד, בתחילה מתחיל לשבת בהתבודדות, אח"כ כמה שלומד יותר, יש לו יותר דיבורים, כיון שחושב מחן דקדושה, מרגיש את ה' ויש יותר דיבורים, כמה שנכנס יותר בהבנה מרגיש התעוררות גדולה, כשנכנס יותר, הוא עולה להארת הרצון. וכן בהעלת החן יש דרגות, בכל דבר צריך לאחוז בפשטות, בחי' יעקב בקטנות, בפשטות, לוחם עם עשיו בכל מקום, אני יהודי, טוב לי, אל תתן לעשיו למחוק אותך לגמרי מהמפה, אל תתן לו לומר שהוא ניצח.

אנו אומרים מדרגא לדרגא, אין להבהל שזה מדרגות מדי גבוהות, אלא הבונה להתקדם, ובזה יכולים ללחום בעצבות, ביוונים, ולבנות את המח ואת הלב, זה מה שרבינו רוצה, שיהיה לנו שאיפה ורצון להיות בעל מח, ספרי רבינו עושה מאדם בעל מח גדול כל

אחר לפי עניינו, זה בזה"ק, זה באריז"ל, וזה בלקו"ה שכל אחד יכול, והעיקר להיות יהודי היינו להגביר השכל על החומר.

הה שעובר על האדם הוא 'דחיפה' מהקב"ה שיתקדם יותר לפני־מיות

כל מה שעובר על אדם בטרדות הפרנסה ושאר הראגות, הוא רק בגלל שהקב"ה רוצה לדחוף אותך שתיכנס יותר אל הפנימיות. תאמין בה', אל תפחד משום פחדים, יראה רק מהבורא ית' לבד. כך נכנס לעולם אחר לגמרי. אפי' שהיצר הרע מפיל אותך לאהבות נפולות ופעמים שמפיל את האדם לגמרי, אתה לא לבד, קח ברכה מהצדיק, כמו שיעקב נתן ברכה לשבטים, ויוסף לבנימין, זהו שורש נשמה שה' נותן לך מתנה.

כי עיקר ההסתרה בעולם שלא יודעים מהצדיקים ומהאמת, שזה בחי' קללה, והרי צריך לצאת מקללה לברכה, מברכיך ברוך, כי עוה,ז יש קללת עץ הדעת שאין יודעים כח השכל וההבנה והאמונה, ה' נתן לנו תורה ומצוות פשוטים, כשאין המח מאיר, תחזיק בתמימות. אם אין לו כח התמימות, אפי' שיהיה חוקר מפולפל בחסידות, ובעל מח גאוני מופלג, לא יגיע לשום דבר, כי אין זה שכל ששולט על החומר למעשה, החומר נשאר חומר, בחי' קל וחומר, הוא קל ע"י החומר שלו. ויש בזה כמה דרכים, בליטא יש אומרים שאין צריך שכליים דקדושה, ובאמת בספרי ליטא יש ספרים עמוקים מאד בשכליים דקדושה, האריז"ל הרמ"ק חיפשו כל מיני שכל שבעולם, הבעש"ט השיג את סוד הדבר, כי עלה לראש השכל, ורביה"ק עלה לשער הנ' ויכול להכניס אותנו בתוך העסק הזה.

כי לאחר חטא עץ הדעת נהיה עולם משוגע, ה' יושב ומחפש, את מי הוא מחפש, חכם, פקח, מפולפל? הוא מחפש 'וטהר לבנו לעבדך באמת' יש מעט מאד כאלה, היה משה רבינו, וכו'. כשאתה מתדבק למשה רבינו שה' נתן לנו את התורה דרכו, עי"ז זוכים לבחור בחיים, איך עושים את זה, אומר רבינו, השכל הוא מאד גדול, אך צריך איתו יחד תמימות ופשיטות, ברגע כלל מי שזוכה לאור השכל, אומר רק זה, רק קבלה, רק קבלה באופן שאני לומד, רק הספר הזה, כל אחד יודע מעלת הספר שהוא דבוק בו.

רבינו בזה המאמר נתן לנו כל היסודות בלי שום מחלוקת, נכון שצריך שכל דקדושה, אך צריך יחד עם הצמצום של תמימות וקבלת עול, זה ביחד יבנה את החן של היהדות. כל מה שעובר על אדם עצבות וצרות, כי ה' מחכה שתברח אליו. ה' יזכנו להתדבק בתורה ותפילה, והעלאת החן דקדושה אמן ואמן.

